

Ikke-fornybar ressurs – olje

OLJE

ALGER

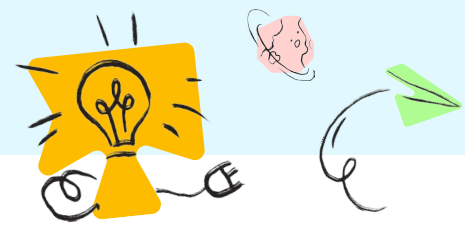
PLANKTON

SORT GULL

OLJEPLATTFORM

Norge har olje.
Olje hentes opp fra
fjell under havet.

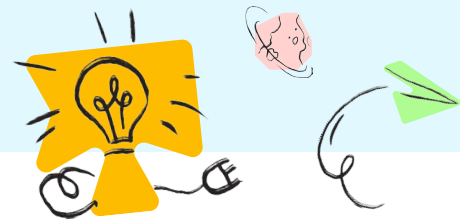

Ikke-fornybar ressurs – olje

Olje er laget av trillioner av bitte små alger og plankton som døde og sank til bunns i havet. Dette skjedde for ca. 300 millioner år siden. Med tiden ble de dekket av leire og sand. Her ble det så høy temperatur at algene og planktonene ble «kokt». Ut piplet det olje som steg oppover til den traff et lokk av stein.

Store oljeplattformer suger ut oljen. Det er her vi i Norge henter ut store mengder «svart gull».

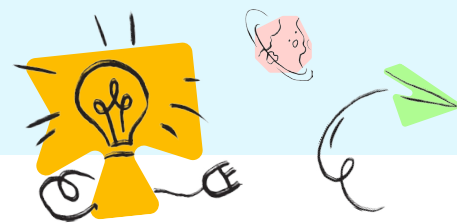

Ikke-fornybar ressurs – olje

Olje er laget av trillioner av bitte små alger og plankton som døde og sank til bunns i havet. Dette skjedde for ca. 300 millioner år siden. Med tiden ble de dekket av leire og sand. Etterhvert befant restene seg et par kilometer under bakken. Her var det så høy temperatur at algene og planktonene ble «kokt». Oljen som oppsto i denne prosessen pippet ut av lagene og strømmet oppover til den traff et lokk av stein.

Ingeniører har konstruert store oljeplattformer som plasseres over disse områdene med olje, ute i havet. Digre boremaskiner med diamanter på tuppen, borrar hull i fjellet under vann. I hullene settes store rør som suger ut oljen. Det er her vi i Norge henter ut enorme mengder «svart gull».

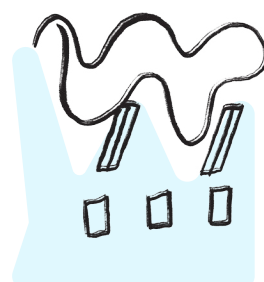

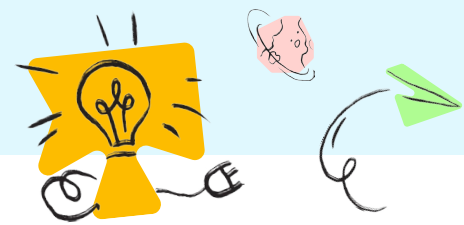

Hvilke produkter lages av olje?

Hva finnes rundt deg som er laget av eller bruker olje?

Sjekk ut og lag en stor plakat sammen for å opplyse andre om hva vi bruker av ikke-fornybare ressurser. Bruk eventuelt internett og søk opp hvilke produkter vi benytter i hverdagen vår som benytter olje og gass.

Oljebaserte materialer brukes i forskjellige klær

I mange år har klesindustrien benyttet seg av produkter basert på olje til å lage nye materialer.

Det er verdt å merke seg at selv om oljebaserte materialer som polyester og nylon er vanlige i klesindustrien, har det blitt en økende bevissthet om behovet for mer bærekraftige og miljøvennlige alternativer. Mange produsenter og forbrukere er nå interessert i å velge klær laget av fornybare eller resirkulerte materialer for å redusere avhengigheten av ikke-fornybare ressurser som olje.

Her er noen vanlige eksempler på materialer som er basert på olje:

POLYESTER er en syntetisk fiber som er laget av petroleumsprodukter. Den brukes mye i klær som t-skjorter, bukser, kjoler, jakker og sportstøy.

NYLON er en annen syntetisk fiber som opprinnelig ble utviklet som erstatning for silke. Den er laget av petroleumsprodukter og brukes i klær som strømpebukser, undertøy, badetøy og yttertøy.

AKRYL er en syntetisk fiber som er laget av petroleumsderivater. Den brukes ofte i gensere, hatter, tepper og pledd.

SPANDEX, også kjent som **ELASTAN** eller **LYCRA**, er en syntetisk fiber som er elastisk og gir god stretch. Den brukes i klær som leggings, undertøy, badetøy og sportsklær.

POLYURETAN er et syntetisk materiale som brukes i klær, spesielt som et belegg eller en membran for å gi vanntetthet eller pusteevne i regnklær, skalljakker og sportsklær.

Oppgave

Sjekk ut merkelappene på klærne du har på deg. Hvilke av dem er laget av materialer basert på olje og hvilke er laget av materialer som ull, bomull og silke?

Skriv en liste over typen klær og sjekk ut om det er noen sammenheng mellom materialer og type klær.

